

REMISSVAR

2025-06-18

Dnr: BO 2025–0163

Socialdepartementet  
s.remissvar@regeringskansliet.se

## **Remiss av betänkande Kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för vissa grupper (SOU 2025:53)**

(dnr S2025/00911)

### **Inledning**

Barnombudsmannen yttrar sig med utgångspunkt i uppdraget att företräda barns och ungas rättigheter utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen).

Barnombudsmannen tar emot ett stort antal remisser och har inte möjlighet att lämna synpunkter på alla. Även för remisser av betänkanden och promemorior som har direkt betydelse för barn och deras rättigheter lämnar Barnombudsmannen många gånger inte synpunkter eller avgränsar svaret. I detta remissyttrande avgränsar Barnombudsmannen sitt svar till övergripande synpunkter.

### **10.11 Konsekvenser för barn**

Barnombudsmannen noterar att kommitténs förslag skulle få negativa konsekvenser för ett stort antal barn som redan befinner sig i en utsatt situation. Enligt kommitténs bedömning kommer uppskattningsvis 60 000 barn beröras av kvalificeringsvillkoren för socialförsäkringsförmåner, 3 200 barn av villkoren för ekonomiskt bistånd, samt cirka 50 000 barn genom minskat barnbidrag. Dessutom ökar ekonomisk utsatthet för cirka 2 000 barn bland nyanlända. Vidare tyder erfarenheter från Danmark att barn som påverkas av reformen i allmänhet kommer att få försämrade framtidsutsikter genom att färre deltar i förskoleverksamhet, fler begår brott och skolresultaten försämras.

Sedan 1 januari 2020 är barnkonvention lag i Sverige och gäller alla barn. Enligt artikel 26 i barnkonventionen har alla barn rätt till social trygghet, inklusive socialförsäkring, och förmånerna ska beviljas med hänsyn till de resurser som barnet och de personer som är ansvariga för dess underhåll har och deras omständigheter i övrigt. Vidare fastslår artikel 27 varje barns rätt till den levnadsstandard som krävs för barnets fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling. Föräldrar har enligt artikeln det huvudsakliga ansvaret för att säkerställa detta och konventionsstaterna ska bistå och vid behov erbjuda materiellt bistånd och utarbeta stödprogram för att garantera denna rättighet, särskilt gällande mat, kläder och bostad.

Därutöver gäller även alla andra artiklar i barnkonventionen, inte minst de fyra grundprinciperna: Alla barn är lika mycket värda, har samma rättigheter och ingen får diskrimineras (artikel 2); vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa (artikel 3); barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling (artikel 6); barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet (artikel 12).

FN:s barnrättskommitté har genom sina senaste rekommendationer till Sverige bland annat uppmanat staten att säkerställa att principen om barnets bästa konsekvent tillämpas i lagstiftningsrelaterade förfaranden.<sup>1</sup> Enligt Barnombudsmannen saknar utredningen en tydlig prövning av barnets bästa och resonemang kring hur negativa konsekvenser för barn kan undvikas eller kompenseras för. Utredningen saknar också en bedömning av huruvida förslagen är förenliga med barns rättigheter enligt barnkonventionen.

Sammantaget innebär förslagen en tydlig risk för att barns levnadsvillkor och framtidsmöjligheter försämrats samt att barns grundläggande rättigheter enligt svensk lag inklusive barnkonventionen undermineras. Barnombudsmannen anser att detta inte är acceptabelt och att det måste åtgärdas i en fortsatt beredning.

Beslut har fattats av barnombudsmannen Juno Blom. Föredragande i ärendet har varit utredaren Shahram Mansoori. I den slutliga handläggningen av ärendet har även biträdande avdelningschefen och chefsjuristen Tove Björnheden deltagit.

Juno Blom  
barnombudsman

---

<sup>1</sup> FN:s kommitté för barnets rättigheter. Sammanfattande slutsatser och rekommendationer om Sveriges kombinerade sjätte och sjunde periodiska rapport, CRC/C/SWE/CO/6-7 p. 18(a)